

مهرداد سپه‌وند، رضا طاهری تفرشی

چکیده

وجود قدرت بازاری در فرآیند جذب سپرده‌ها و اعطای تسهیلات به دلیل افزایش هزینه‌های تأمین منابع مالی و کاهش سرمایه‌گذاری باعث کاهش رشد اقتصادی می‌شود. از این رو می‌توان گفت که هر چه درجه رقابت در بازارهای خرده فروشی پول بیشتر باشد، شاهد کارایی بیشتر در این بازارها خواهیم بود. در این پژوهش با توجه به گذشت چند سال از آغاز فعالیت بانک‌های خصوصی سعی شده با استفاده از معادلات رگرسیونی داده‌های تلفیقی^۱ به بررسی تأثیر ورود بانک‌های خصوصی بر ساختار و عملکرد صنعت بانکداری در ایران پرداخته شود. برای این منظور از اطلاعات ۵ بانک تجاری دولتی که حدود ۶۰ درصد منابع شبکه بانکی را در اختیار دارند، طی سال‌های ۸۷-۱۳۶۸ استفاده شده است. به-منظور سنجش ساختار صنعت بانکداری از آماره راس-پانزار^۲ و به‌منظور سنجش عملکرد بانک‌ها از شاخص بازده دارایی‌ها^۳ استفاده شده است. نتایج به‌دست آمده از مدل سنجش ساختار بیانگر آن است که ساختار صنعت بانکداری در ایران به‌صورت انحصاری بوده و با ورود بانک‌های خصوصی در سال ۱۳۸۱ از میزان درجه انحصار کاسته شده است. با این وجود فرضیه بهبود عملکرد بانک‌های دولتی پس از ورود بانک‌های خصوصی براساس داده‌های موجود تأیید نشد.

طبقه‌بندی JEL: C51, D43, G21, L11, L13

کلمات کلیدی: صنعت بانکداری، رقابت، راس-پانزار، ساختار بازار، عملکرد بازار.

¹ Panel Data

² Rosse-Panzar

³ ROA: Return on Assets